

РІШЕННЯ
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Разова спеціалізована вчена рада Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна Міністерства освіти і науки України, м. Харків прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування на підставі прилюдного захисту дисертації «Механізми взаємодії влади та громадськості у вирішенні сучасних проблем інклюзії в Україні» за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування 25 серпня 2026 року Бондаренко Лесі Геннадіївни, 1970 року народження, громадянки України, освіта вища, у 1994 році закінчила Ужгородський національний університет.

На момент захисту не працює, здобуває освіту в аспірантурі Навчально-наукового інституту «Інститут державного управління» Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, м. Харків.

Дисертацію виконано у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна Навчально-науковому інституті «Інститут державного управління» Міністерства освіти і науки України, м. Харків.

Науковий керівник Крутій Олена Миколаївна, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічної політики Навчально-наукового інституту «Інститут державного управління» Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису українською мовою. Зміст, структура та обсяг дисертації відповідають нормативним вимогам пункту 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами).

Основні положення і результати дисертаційного дослідження опубліковано у 11 наукових працях, з них: 4 статті у наукових фахових виданнях України; 7 тез доповідей у матеріалах науково-комунікативних заходів:

1. Бондаренко Л. Г. Розбудова системи заходів щодо інклюзії на місцевому рівні. *Державне будівництво*. 2024. № 1 (35). С. 305-319. Doi: <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2024-1-23>.
2. Бондаренко Л. Г. Інклюзивна політика держави щодо «включення» різних соціальних груп у суспільне життя. *Державне будівництво*. 2024. № 2 (36). С. 404–414. Doi: <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2024-2>
3. Бондаренко Л. Г. Публічне управління щодо розвитку інклюзії в Україні (на прикладі Харківської та Закарпатської областей). *Державне будівництво*. 2025. № 1 (37). С. 642–666. Doi: <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2025-1-45>
4. Бондаренко Л. Г. Вдосконалення механізмів взаємодії влади та громадськості у вирішенні проблем інклюзії в Україні. *Державне будівництво*. 2025. № 2 (38). С. 404–414. Doi: <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2025-2-25>

У дискусії взяли участь голова і члени разової спеціалізованої вченої ради та присутні на захисті фахівці:

Офіційний рецензент, Статівка Наталія Валеріївна, доктор наук з державного управління, професор, заступник директора навчально-наукового інституту «Інститут державного управління» Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна високо оцінила науковий рівень дисертаційної роботи, її актуальність та практичне значення, та звернула увагу на окремі положення, які можуть стати предметом подальших наукових досліджень.

Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації:

1. У розділі 2 проведено комплексний аналіз нормативно-правових, організаційних та управлінських засад взаємодії влади і громадськості у сфері забезпечення інклюзії. Разом із тим дослідження могло б бути посилене більш детальним аналізом впливу соціально-економічних чинників на ефективність реалізації інклюзивної політики. Зокрема, доцільним видається дослідити, яким чином фінансова спроможність територіальних громад, демографічна ситуація та рівень розвитку соціальної інфраструктури впливають на результативність механізмів взаємодії органів влади й громадськості.

2. У розділі 3 дисертації запропоновано напрями вдосконалення взаємодії суб'єктів публічного управління та інститутів громадянського суспільства, однак недостатньо уваги приділено питанням управління ризиками під час реалізації інклюзивної політики. Доцільно було б окремо визначити потенційні ризики впровадження запропонованих механізмів, а також окреслити можливі інструменти їх мінімізації, що посилює б прикладний характер отриманих результатів.

Наведені зауваження мають рекомендаційний характер та не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи, не знижують її наукової новизни, теоретичної цінності й практичного значення.

Офіційний рецензент, Солових Віталій Павлович, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри міжнародних відносин ННІ «Каразинський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу» Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна відмітив високий рівень дисертаційної роботи, наведені зауваження переважно відображають багатоаспектність та комплексність предмета дослідження і в жодному разі не зменшують теоретичної та прикладної важливості дисертаційної роботи. Водночас окремі положення роботи можуть бути предметом подальшої наукової дискусії.

1. Одним із вагомих результатів дослідження є розроблення авторської структурної моделі розвитку механізмів взаємодії органів публічної влади та громадськості у сфері інклюзії. Разом із тим у дисертації недостатньо уваги приділено визначенню критеріїв оцінювання ефективності функціонування запропонованої моделі після її впровадження. Більш чітке обґрунтування системи моніторингу та оцінювання результативності запропонованих механізмів дозволило б посилити прикладний потенціал дослідження та створити

передумови для їх практичного використання у діяльності органів публічної влади.

2. Дисертація переконливо доводить необхідність розвитку партнерської взаємодії між органами влади та інститутами громадянського суспільства у формуванні інклюзивної політики. Водночас поза межами детального аналізу залишилися питання управління потенційними конфліктами інтересів між суб'єктами такої взаємодії, механізмами досягнення консенсусу та розподілу відповідальності під час реалізації спільних управлінських рішень. Розширення цього аспекту дозволило б комплексніше розкрити практичні особливості функціонування запропонованих механізмів взаємодії в умовах сучасного багаторівневого врядування.

Наведені зауваження мають виключно дискусійний характер, не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи, не знижують її наукової новизни, теоретичного значення та практичної цінності, а можуть бути враховані авторкою у подальшій науковій діяльності.

Офіційний опонент, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління, адміністрування та соціальної роботи Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупик Кравченко Мілена В'ячеславівна високо оцінила науковий рівень дисертаційного дослідження, його актуальність, теоретичну й практичну значущість та висловила окремі зауваження та рекомендації, які мають дискусійний характер і можуть бути враховані авторкою у подальшій науковій роботі.

1. У дисертації ґрунтовно досліджено механізми взаємодії органів публічної влади та громадськості у сфері забезпечення інклюзії. Водночас доцільним видається більш детальне висвітлення інституційних механізмів участі осіб з інвалідністю та їхніх громадських об'єднань у процесах прийняття управлінських рішень на державному й місцевому рівнях. Це дозволило б більш повно розкрити практичну реалізацію принципу партисипативності у формуванні інклюзивної політики.

2. Значну увагу приділено нормативно-правовим та організаційним засадам розвитку інклюзивної політики в Україні. Разом із тим робота могла б виграти від більш детального аналізу системи моніторингу й оцінювання ефективності взаємодії органів влади та інститутів громадянського суспільства. Зокрема, доцільним було б запропонувати систему кількісних та якісних індикаторів, які дозволяли б оцінювати результативність реалізації інклюзивної політики на різних рівнях публічного управління.

3. Авторкою ґрунтовно проаналізовано міжнародний досвід забезпечення інклюзії та розвитку партнерської взаємодії між державою і громадянським суспільством. Водночас заслуговує на увагу питання адаптації окремих зарубіжних практик до українських умов із урахуванням наслідків воєнного стану, процесів післявоєнного відновлення та розширення потреб різних категорій населення, які потребують інклюзивних підходів. Такий аналіз сприяв би поглибленню практичної складової дослідження.

4. У роботі переконливо обґрунтовано напрями вдосконалення взаємодії органів влади та громадськості у сфері інклюзії. Разом із тим окремої уваги заслуговує питання цифровізації механізмів громадської участі. Доцільним було б більш детально розкрити потенціал цифрових платформ, електронних консультацій, інструментів електронної демократії та інших цифрових сервісів як засобів

забезпечення доступної участі осіб з різними формами інвалідності у виробленні та реалізації державної політики.

Наведені зауваження та рекомендації мають дискусійний характер, не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи та не знижують її наукової новизни, теоретичного значення і практичної цінності. Висловлені положення можуть бути враховані авторкою у подальших наукових дослідженнях та практичній діяльності у сфері розвитку інклюзивного врядування в Україні.

Офіційний опонент, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри соціології і публічного управління, Навчально-наукового інституту соціально-гуманітарних технологій Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» Терещенко Діна Акрамівна позитивно оцінила дисертаційну роботу в цілому та висловила окремі зауваження та міркування, які мають дискусійний характер і можуть бути враховані автором у подальших наукових дослідженнях.

1. У дисертації досліджено механізми взаємодії органів публічної влади та громадськості у сфері забезпечення інклюзії. Водночас більш ґрунтовного висвітлення потребує питання розмежування повноважень суб'єктів такої взаємодії на різних рівнях публічного управління. Чіткіше визначення функцій, відповідальності та координаційної ролі кожного із суб'єктів сприяло б посиленню практичної складової запропонованих рекомендацій.

2. Авторкою запропоновано напрями вдосконалення механізмів взаємодії влади та громадськості, однак поза межами дослідження залишилися можливі ризики їх реалізації. Зокрема, доцільним було б приділити більше уваги чинникам, які можуть знижувати ефективність міжсекторальної співпраці, серед яких недостатній рівень інституційної спроможності громад, кадрові обмеження, нестача фінансових ресурсів та нерівномірний розвиток територій.

3. У роботі обґрунтовано напрями розвитку інклюзивної політики, однак потребує подальшого опрацювання питання забезпечення її міжвідомчої координації. Зокрема, заслуговує на увагу визначення механізмів узгодження діяльності органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та інститутів громадянського суспільства під час реалізації спільних програм і заходів у сфері інклюзії.

4. Практичну цінність дисертації посилило б більш детальне висвітлення механізмів масштабування запропонованих авторкою управлінських рішень з урахуванням специфіки різних територіальних громад. Такий підхід дозволив би чіткіше визначити умови їх адаптації залежно від соціально-економічних, демографічних та організаційних особливостей окремих регіонів України.

Наведені зауваження не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи, мають рекомендаційний характер і не знижують наукової новизни, теоретичної значущості та практичної цінності отриманих результатів. Дисертація є завершеним самостійним науковим дослідженням, у якому вирішено актуальне наукове завдання у сфері публічного управління та адміністрування.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» 0 членів ради,

«Утримались» _0_ членів ради

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує

Бондаренко Леся Геннадіївни

ступінь доктора філософії з галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування

за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої вченої
ради _____

Вячеслав Дзюндзюк

Онлайн сервіс створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

ПРОТОКОЛ
створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

Дата та час: 17:31:02 30.08.2026

Назва файлу з підписом: Бондаренко_Л_Г_РІШЕННЯ_разової_спецради.docx.asice
Розмір файлу з підписом: 26.3 КБ

Перевірені файли:

Назва файлу без підпису: Бондаренко_Л_Г_РІШЕННЯ_разової_спецради.docx
Розмір файлу без підпису: 22.1 КБ

Результат перевірки підпису: Підпис створено та перевірено успішно. Цілісність даних підтверджено

Підписувач: ДЗЮНДЗЮК ВЯЧЕСЛАВ БОРИСОВИЧ

П.І.Б.: ДЗЮНДЗЮК ВЯЧЕСЛАВ БОРИСОВИЧ

Країна: Україна

РНОКПП: 2491611237

Організація (установа): ФІЗИЧНА ОСОБА

Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для підпису від Надавача): 17:30:47
30.08.2026

Сертифікат виданий: КНЕДП АЦСК АТ КБ "ПРИВАТБАНК"

Серійний номер: 5E984D526F82F38F04000000ACFB6801EC5AB207

Алгоритм підпису: ДСТУ 4145

Тип підпису: Удосконалений

Тип контейнера: Підпис та дані в архіві (розширений) (ASiC-E)

Формат підпису: З повними даними для перевірки (XAdES-B-LT)

Сертифікат: Кваліфікований

Версія від: 2026.08.19 13:00